

ועד נורווגיה. ההתנגדות אינה פוחתת, היא גדלה והולכת, וכן גדלה האיבה. זהו אל"ח"ב"ת ממש. כלום עלינו לחדש כל זאת לידידינו בישראל? בסופה של ההצעה חייב להופיע התנאי הכללי: הבה נזון על כך.

אני יודע שיטענו, כי דבר זה כבר נעשה פעמים אין ספור. מה בצע? אין בפי הצעה יותר שימושית, שאינה מהווה התגרות בעולם הערבי. ואין טעם בהצעות כמו זו של מר שימיעון פרס בשעתה שלגביה חשו הערבים כי מעולם לא היתה רצינית, ושכל מקום לא נעשה דבר להגשמתה. התגובה בקרב הערבים? יהיו שיאמרו לעולם לא! זה קורה תמיד. אבל בפוליטיקה לא קיים "לעולם לא!" מה פיוזה היתה ההחלטה לדחות את ההכרה באש"ף? כיום כבר מכירות בו יותר ממאה מדינות. כלום יאמין מישהו שגם שאר המדינות, פרט למתימספר, לא יילכו בעיקבותיהן? זוהי כיום מציאות בפוליטיקה העולמית. ואם אש"ף ייעלם, יקום במקומו אירגון אחר. אם תבוא הצעה כזאת מישראל, תבואנה גם תגובות אחרות, אולי לאיכריך גלויות ייעוץ, ורוקא אלה יהיו המעניינות ביותר. דהיינו, יבואו ערבים ויגידו: חייבים לנסח הצעה נגדית. אז יימצא איפעם ואישם שולחן, שאריו ניתן יהיה להסב, כדי להמשיך לדבר.

אבנרי: מן, לדעתך, צורך למרסם הצעה ישראלית כזאת?

קרייסקי: לא נציגי המדינה, אלא כמה אישים, גברים ונשים, ששמותיהם הולכים לפנייהם, כגון פוליטיקאים ואנשי צבא. אם הם יהיו חברי מפלגה סוציאליסטית, הרואים זאת מחובתם להעריך את המצב מחדש ולחתום בשמותיהם, זה יעניק למימך מישקל מיוחד.

אבנרי: אתה מתכוון לאנשים מקרובים לממשלה? **קרייסקי:** לאישים מוכרים, שהשקפותיהם השונות ידועות, אולם שהגיעו להצעה זו אחר בטיים ניכרים, ומוכנים לשאת באחריות לה. מובן שאלה חייבים להיות אישים בעלי-השפעה, כדי שהצד השני יאמין שיש לכך ערך ממש.

אבנרי: הצרה היא שהאישים הישראליים הדוגלים בגישה זו בגלוי אינם קרובים כל-כך לממשלה, והאחרים יחששו לחתום.

קרייסקי: סליחה שאני מפסיק אותך. האם אתה יודע, מה אמרו לי על כך בארצות-ערב? אמרו לי: בוודאי, יש בישראל בודדים הרוצים ברצינות בשלום, אבל אלה אין להם שום השפעה בממשלה. צריכים לחתום על ההצעה אישים שלדיבריהם נודע מישקל, ולאירוקא אנשים הנמצאים בשלטון עכשיו, שהרי יש בישראל אישים שעשו להם שם כבר בעבר.

אבנרי: ואתה סבור שהצעה כזו תביא לידי שינוי מהותי בעולם הערבי?

קרייסקי: לא מיד. אין ספק שתחילה יקומו מחדש החזיתות הישנות. כיום זה כבר לא פשוט כל-כך. אם יאמר שם שאין חושבים כלל לחזור את השטחים הכבושים, כי אז תחיל כל ההצעה

ההתנהגות השחצנית של מנהיגי ישראל כוגעת בערבים יחור אאשר מכלוח צבאיות

חסרת-ערך. ואולם, אם ייתכב שם שהשטחים שנכבשו במלחמת '67 יוחזרו, אך שחייבים להתנהל ריונים על עקבות טריטוריאליזם וכיבוש חזונית מפוימות — למשד על מירווחי-החזק, על ביטחון הגבולות...

מובן שהצד הערבי לא יוכל לוותר על כך שהחלטה 242, המקובלת כאן על דעת הכל, תשמש כבסיס. בלי הרבה ויכוחים. אני חוזר ואומר: אם אומרים מלכתחילה כי ההחלטה 242 תקפה, אך תוקפה אינו חל על זה או על זה — הרי שוהי דרך בלתי-ניכונה. ההחלטה, שבקבלתה השרתפנו, תקפה עקרונית, אולם חייבים לעבד לוח-מיבצעים. כיצד יבוא הדבר, מה יוחזר מיד, מה יוחזר יותר מאוחר, ומה יוחזר בסוף. עניינים רבים צריכים דיון, אבל ראשית ללל יש ליצור את התנאים המוקדמים שיאפשרו אימומתן. ואולם, יציירת התנאי המוקדם למשאיותמתן חשובה, כמצב הקיים, לפחות כמו המשאיותמתן עצמו.

כשרק יתחיל המשאיותמתן, לא הכל יידון לייד השולחן. הרוב יתרחש במיסדרונות, בבתי-הקפה של זינבה, אצל מארחים ניטראליים. אינני מדבר בעלמא. אני עצמי הייתי עד לחלקו הגדול — על כל פנים, לחלקו המוצלח — של המשא-

האלה. אך בינתיים ניספו מאות בפעולות כאלו, שהן הקריבו ערבים את עצמם, מבלי לחשוב על חייהם. בעצם טענה זו היה משום זילזול תהומי, שמקורו בטענה כי הערבים אינם מוכנים להקריב את חייהם, כיוון שהם פחדנים. והפחדנות היא משהו, שאנשים פשוטים רואים בו את הולשת-האופי החמורה ביותר. אדם מוכן להיות כל דבר, רק לא פחדן.

אבנרי: אני מבין שביחס לטרור היה הבדל בינך ובינ המנהיגים הישראליים.

קרייסקי: הטרור אינו רק עניין מוסרי. ההיסטוריה הוכיחה זאת מוזמן. הכל יודעים כיצד קמה מדינת-

מי שמדבר על מדיניות מוסרית, אסור שיאוחו אצלו ילדים בהכנות

ישראל, שגם שם היה שימוש בטרור כבאמצעי. גם בקרב היישוב היהודי בארץ-ישראל היו מיקרים של רצח פוליטי.

למרבה הצער, אין לך עם שהוא חופשי מפעולות טרור. אין אף עם אחד שנאבק לחרותו נגד חוקים, שוויתר על פעולות-טרור.

באוסטרליה רצח נוצרי-סוציאלי את שומאיר, וסוציאלי-דמוקרט, ד"ר פרידריך אדלר, רצח את ראש-הממשלה, הרון שטרק.

ההיסטוריה הוכיחה דבר אחד: כל אימת שתנועות יצאו מן המחותרת אל אור החוקיות, וזכו בהכרת הציבור, נתאפשר להן לוותר על אמצעים בלתי-חוקיים.

ואין כל ספק בכך שלאחר שאש"ף הוכר עליידי האו"ם, ועליידי יותר ממאה מדינות, כגורם המייצג את הפלסטינים, הוא לא ביצע כל פעילות טרור. לעומת זאת, תנועות (פלסטיניות) המסרבות לאמץ לעצמן את מדיניות אש"ף מוספות להפעיל טרור. זה ברור.

העובדה שמנהיגי אש"ף אומרים כי "עכשיו אין אנו צריכים עוד למשוך אלינו תשומת-לב באמצעי טרור", אינה צריכה להתקבל בחיוב מבחינה מוסרית. אולם זוהי עובדה, בין אם בישראל שומעים זאת ברצון ובין אם לאו. האנשים מביאים זאת בחשבון ושומחים על כך.

הרי הם רוצים לחיות בשלום. וזו מה שאמרת פעם לגברת גודרה מאיר, וכמו הרבה דברים אחרים שאמרת לי, היא לא הבינה זאת באופן מוחלט. אמרת לי: גם מבחינה זו אנו כאים משני עולמות. היא באה מעולם של מידחמה, שבו קיים חוק אחר, מאשר בעולם השלום.

אני יכול רק לומר, שאין אדם יכול לבחור לעצמו מתי למדוד את הפוליטיקה באמות-מידה מוסריות. כאשר עושים פוליטיקה מוסרית, אסור גם שיהיו ילדים מתים אחר הפגנות.

אני דווקא מודד את הפוליטיקה באמות-מידה מוסריות. בעיני, ההפגנות שנערכו לא מכבר בישראל הן נוראות.

זה חל גם על מדינות אחרות. מצד אחד רוצים להשיג תמיד את אהדת העולם, ומצד שני, כאשר נמתחת ביקורת בעולם, פשוט מתעלמים ממנה.

(בהמשך הראיון, שיפורסם בגיליון הבא, מדבר קרייסקי על היהדות, הצינונות ומנהיגי-ערב.)

ההסתם שהביא ליציאת הסובייטים מאוסטרליה אחרי מילחמת-העולם השנייה, ולכינון אוסטריה החדשה.